



Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Öğrencilerinin Alan Tercihlerinin ve Mesleğe Bakış Açılarının Değerlendirilmesi

Roşan GÜMÜŞ¹, Mehmet Ali ŞEN²

¹ Dr. Öğr. Üyesi., Dicle Üniversitesi Atatürk S.H.M.Y.O., gumusrojan@gmail.com

² Öğretim Görevlisi, Dicle Üniversitesi Atatürk S.H.M.Y.O., m.a.sen@yandex.com

Geliş Tarihi/Received: 01.03.2018

Kabul Tarihi/Accepted: 16.04.2018

e-Yayın/e-Printed: 06.06.2018

DOI: <http://dx.doi.org/10.14582/DUZGEF.1889>

ÖZ

Bu çalışmanın amacı Dicle Üniversitesi Atatürk Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu 2. Sınıf öğrencilerinin bölüm ve meslek seçimindeki bilinç düzeylerinin ve tercihlerine etki eden sebeplerin ortaya çıkarılması ve sağlık hizmetleri alanına mesleki yönden bakış açılarının değerlendirilmesidir. Bu amaçla son sınıfta öğrenim gören 188 öğrenci ile yüz yüze görülmüş, yapılan anketin ilk kısmında öğrencilerin demografik özellikleri ile ilgili 7, ikinci kısımda bölüm seçiminde bilinç düzeyini ölçen 5, 3. kısımda bölüm tercihindeki kişisel sebepleri ile ilgili 5 soru ve 4. kısımda ise bölüm tercihindeki zorunlu sebepleri içeren 4 adet soru iletilmiştir.

Araştırmanın bulgularına bakılarak, sağlık meslek yüksek okulu öğrencilerinin bölüm tercihlerini ailelerinin, arkadaşlarının ve çevrelerinin isteğine göre değil, kendi iradeleri ile yaptıkları söylenebilir. Öğrencilerin bölüm seçmedeki bilinç düzeyleri orta ile yüksek arasında bir değerde bulunmuştur. Üniversite tercihinde en önemli etkenler incelendiğinde çalışmamız göstermiştir ki, öğrencilerin kişisel sebepleri (sağlık alanında çalışmanın topluma faydası, mesleğin saygınlığı, kişisel gelişimine katkısı ve kariyer isteği) zorunlu sebeplerden (alınan puan, ailevi ve maddi sebepler, mezun olunan lise) daha fazladır. Yaptığımız çalışmada öğrencilerin demografik verileri incelendiğinde çoğunun eğitilmiş olmayan ve gelir düzeyi düşük olan ailelerden geldiği görülmüştür. Buna karşılık öğrencilerin bölüm tercihlerindeki bilinç düzeyleri ve tercih sebepleri sosyo ekonomik düzey ile ilişkili bulunmamıştır. Öğrencilerin bölüm tercihindeki en önemli sebepler insanlara yardım etme isteği ve sağlık alanında çalışmanın saygınlığı olarak bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: üniversite öğrencisi, program tercihi, sağlık eğitimi, eğitim politikası

Evaluation of Vocational Health School Students' Program Choices and Perspectives on Career in the field of Health Services

ABSTRACT

The aim of his study is to determine the factors affecting the program choice and level of consciousness of health vocational school students during career preference and their perspectives on career in field of health services. Research was carried out with the participation of 188 second grade student registered to Dicle University Atatürk Vocational School of Health. Questionnaire included 7 questions about students' demographics, 5 questions about their level of consciousness and 9 questions about compulsory and individual reasons affecting program choice.

Results of the study indicate that majority of students were found to be conscious during program choice. Most of the students choosed the programs independently from their families' and friends' preferences. It is also determined that personal reasons regarding career advancement, social prestige of the program, satisfaction of working in the health field is more important for students than compulsory reasons like livelihood or exam scores. When demographics of students were investigated it was seen that most of the students had low income and were members of low educated families. On the other hand when the reasons for program choice was analysed there wasn't a significant difference between groups due to socio-economic levels. It can be said that the most important reason for program choice is opportunity to help people and prestige of working in health sector.

Keywords: university students, program choice, health education, education policy

1. GİRİŞ

ÖSYM tarafından 2017 yılında yapılan üniversite yerleştirme sınavında bir milyona yakın öğrencinin tercih yapmadığı ve başta meslek yüksekokulları olmak üzere hem yeni açılmış üniversitelerde hem de eski olanlarında pek çok bölümün kontenjanlarını dolduramadığı, hatta bazı bölümlerin kapanma olasılığı ile yüz yüze kaldığı görülmüştür. Bunun sebebinin eğitim ve öğretimdeki yanlış planlamalar ve sıkça değiştirilen eğitim sistemi olması muhtemeldir.

Son yıllardaki öğrenci meslek seçimindeki eğilimler incelendiğinde sağlık meslek yüksekokullarının kontenjanlarını tam olarak doldurduğu görülmektedir. Gerek sağlık alanında çalışmanın sağladığı saygınlık ve faydalı olma duygusu, gerekse mezuniyet sonrası iş olanakları sağlık meslek yüksekokullarına ilgiyi her yıl daha da artırmakta ve okulların öğrenci kalitesi giderek katlanmaktadır. Türkiye’de sağlık alanındaki eleman ihtiyacını göz önüne alan eğitim politikası alanındaki karar alıcılar sağlık hizmetleri meslek yüksek okulu kontenjanları, açılacak üniversiteler ve bölgeler konusunda doğru atılımlar yapmışlardır. Doğru verilen kararların sonuçları öğrencilerin tercihleri, gördükleri eğitimden memnuniyetleri ve iş bulma oranları ile ölçülebilir (Pekkaya & Çolak, 2013; Şahin, Zoraloğlu & Fırat, 2011; Sertel, Yıldırım & Akyol, 2017).

Türkiye’deki genç nüfusun fazlalığı da göz önüne alındığında toplumsal kalkındırmayı gerçekleştirecek nitelikli insan gücünün yetiştirilmesinin yolunun eğitimden geçtiği görülmektedir (Yavuzer & Kahraman,2014) Üniversitelerin öğrenci merkezli küresel kalkınmaya uygun eğitim programlar geliştirmesi, girişimci ve yaratıcı insan kaynağına katkıda bulunması geleceğe yapılan en iyi yatırımdır (Yıldırım, Zorbaz, Ulaş, Kızıldağ & Dinçel, 2017).

Üniversiteler her toplumda ekonomik, kültürel, bilimsel ve teknolojik yönden gelişmede kilit rol oynar. Toplumsal ve bireysel yaşam kalitesini iyileştirerek teknik bilgi ile mesleki becerilerin sağlanmasına yardımcı olan üniversiteler toplumsal katmanlar arasında geçiş sağlanmasına yardımcı olur. Yaşadığımız bilgi ve teknoloji çağında yükseköğretim kurumları nitelikli insan gücü yetiştirme ve toplumun kültür seviyesini yükseltmede birincil görevi üstlenmektedir. Ülkelerin kalkınmasındaki en önemli unsur nitelikli insan gücüdür.

Hem akademik, hem yönetsel hem de insan ilişkilerini deneyimlemeyi içeren üniversite yılları öğrenciler için hayatlarının en önemli dönemlerinden birini oluşturmaktadır. Ülkemizde liseden mezun olan öğrenciler zaten yarış halinde oldukları ilköğretim ve lise hayatından sonra, en zor aşama olan üniversite sınavında yüzbinlerce rakibin arasından öne çıkarak yükseköğrenim görmeye hak kazanmaktadırlar. Berzonsky ve Kuk (2000) yükseköğretime geçişin ergenlikten genç yetişkinliğe adım atılan 18-22 yaş aralığını kapsadığı ve bu yeni yaşantının stres dolu bir uyum süreci içerdiğini savunur. Öğrencilerin ne yazık ki az bir kısmı hayal ettikleri ve hedefledikleri bölümlere kayıt yaptırabilmekte, büyük bir çoğunluğu çok farklı sebeplerden kimi zaman istemeyerek kimi zaman da bilinçsiz bir şekilde meslek seçimi yapmaktadırlar (Sevinç & Gizir , 2014; Sarıkaya&Khorshid, 2009).

Üniversite bölüm seçimi bireylerin eğitim hayatları boyunca verdikleri en önemli kararlardan biridir. Doğru verilen kararlar hem öğrencinin hayatını daha kolay ve mutlu geçirmesini sağlar hem de gelecekte sahip olacağı iş konusunda daha fazla başarılı olmasına yardımcı olur. Öğrenciler üniversite tercih kararlarını verirken başta kendileri olmak üzere ailelerini, çevrelerini hatta ülkenin geleceğini etkilediğini göz önünde bulundurmalarıdır (Demirci, 2017; AYTEKİN, ÖZDEMİR, EDİZ & CEYLAN, 2015).

Üniversitede bölüm veya meslek seçimi yapılırken, iş bulma ve kariyer endişesinin yanı sıra okulun bulunduğu il veya bölge, üniversitenin sosyal ve kültürel imkanları, öğrencilerin maddi koşulları, eğitim kurumunun saygınlığı, aile ve arkadaşların etkisi, konaklama olanakları, burs imkanları ve merkezi sınavda alınan puan gibi faktörler de etkili olmaktadır (Şahin, Zoraloğlu & Fırat, 2011; Yıldırım, Zorbaz, Ulaş, Kızıldağ & Dinçel, 2017; Sevinç & Gizir, 2014; Yavuzer & Kahraman, 2014; Demirci, 2017). Tüm bu sebeplerin yanında gençlerin meslek tercihi yaparken bilinç düzeylerinin yüksek olması ve profesyonel rehberlik hizmeti olarak doğru tercihler yapmaları gerekmektedir.

Türkiye’ de her yıl yükseköğretim kurumlarının sayılarının artması, yeni meslek ve bölümlerin eklenmesi, gelecekte umut vadeden meslek dallarının günün koşullarına göre değişim göstermesi liseden mezun olacak gençlerde kafa karışıklığına sebep olmakta ve ileri uzmanlık gerektiren meslek seçimi işini zorlaştırmaktadır (Kaya, Gölbaş & Selim , 2015), Bireylerin meslek seçimini etkileyen sebepler incelendiğinde yetenek, ilgi, kültür ve çevre ilk sıralarda yer alır (Savickas, 1991). Öte yandan bazı araştırmalar ise sosyoekonomik düzey ve aile ilişkileri gibi sosyal faktörleri ön plana çıkarmışlardır (Kuzgun, 2004). Korkut-Owen (2008) ise bu faktörlere ek olarak ülkelerin ekonomik ve politik durumu, yönetimi, sağlık koşulları ve yasaların da meslek seçiminde önemli etkenler olduğunu savunmuşlardır.

Kişinin kimliğini oluşturan en önemli unsurlardan olan meslek bireyin hayatını kazanmak için uğraştığı belli bir eğitim ile kazanılmış bilgi ve becerilere dayanan etkinliklerin bütünüdür. Doğru meslek seçimi yapan birey işe yaradığını hissederek hayatını daha mutlu ve doyuma ulaşmış biçimde geçirir ve çevresinden daha fazla saygı gördüğüne inanır, böylece toplumda belirli bir yer kazanır. Meslek seçimini rastlantısal veya zorunluluktan değil de kendi ilgi, yetenek bilgi birikimi ve isteklerine göre yapan bireyler öğrenim gördükleri alanda daha başarılı olurlar (Köşker & Kaya, 2014). Buna karşılık tercihlerini bilinçli ve istekli yapmayan gençler geleceğe güvenle bakamaz, kaygı düzeyleri yükselir, kazandığı okulda eğitimini tamamlasa bile iş hayatında başarıyı daha zor yakalar.

İlk kez 1983 yılında kurulan iki yıllık önlisans eğitimi veren Meslek Yüksek Okulları sınavsız geçiş kolaylığı sağlaması ile özellikle meslek liselerinden gelen öğrenciler tarafından tercih edilen kurumlardır. Ülkemizde eğitim sistemi içinde oldukça önemli bir yere sahip olan Meslek Yüksek Okulları'nın hedefi iş hayatına teknolojik ve bilimsel gelişmelere uyum sağlamayı bilen, kalite standartlarına uygun üretim ve hizmeti gerçekleştirebilecek, nitelikli ara kademe insan kaynağı oluşturmaktır.

2006–2007 Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulları bünyesinde toplam 189 programa yaklaşık 5000 kontenjan ayrılmıştır. 2007 yılından itibaren de pek çok yeni okul ve kontenjan eklenmiştir. Toplam 27 farklı program arasında Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik (%21,7), Tıbbi Laboratuvar (%20,6), Radyoloji (%13,8), Anestezi (%9), Ambulans ve Acil Bakım Teknikerliği (%6,4) çoğunluğu oluşturmaktadır. Bunun yanında Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulları'ndaki Radyoterapi, Fizyoterapi Teknikerliği, Acil ve İlk Yardım, Odyometri, Ortopedik Protez Ortez, Eczane Hizmetleri, Ağız ve Diş Sağlığı, Diş Protez Teknikerliği, Yaşlı Bakım Hizmetleri, Hidroterapi ve Ameliyathane hizmetleri gibi sağlık alanına değerli hizmetler sunacak elemanlar yetiştirilmektedir.

Çalışmamızın kapsamına alınan öğrencilerin öğrenim gördüğü Dicle Üniversitesi Atatürk Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu 1990 yılında kurulmuştur. Hem Diyarbakır hem de bölge gençleri için çok tercih edilen bir eğitim kurumu olan okul yıllar içinde bünyesine yeni programlar katmıştır. İki bölüm olarak hizmet veren okulda Tıbbi Hizmetler Bölümü'nde Anestezi, Tıbbi Dökümantasyon ve Sekreterlik, Ortopedik Ortez ve Protez, Tıbbi Görüntüleme Teknikleri, Tıbbi Laboratuvar Teknikleri, Fizyoterapi ve Diyaliz bölümleri, Dişçilik Hizmetleri Bölümü'nde ise Ağız ve Diş Sağlığı ve Diş Protez bölümleri bulunmaktadır.

1.1.Araştırmanın amacı

Bu çalışmanın amacı Dicle Üniversitesi Atatürk Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu 2. Sınıf öğrencilerinin bölüm ve meslek seçimindeki bilinç düzeylerinin ve tercihlerine etki eden sebepleri ortaya çıkarmak, sağlık hizmetleri alanında eğitim planlamasının öğrenci tercihlerine etkisini ortaya çıkarmaktır. Bu araştırma ile elde edilecek bulguların öğrenciler ve eğitimciler için rehber olacağı, ülkemizin eğitim politikası planlayıcıları için yol göstereceği, öğrencilerin meslek ve bölüm seçiminde önem vermeleri gereken hususların altını çiziceği ve meslek seçiminde farkındalığı artıracacağı düşünülmektedir.

2. YÖNTEM

2.1.Araştırma Modeli

Bu araştırma Dicle üniversitesiatatürk Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu'ndaki öğrencilerin bölüm tercihindeki bilinç düzeyleri ve tercih sebepleri değerlendirilerek öğrencilerin profillerinin oluşturulduğu ve var olan durumu ortaya koymayı amaçlayan tarama türünde betimsel bir çalışma olup, katılımcılarla yüzyüze anketler yapılarak veriler toplanmıştır. Betimsel araştırmalar mevcut olayların daha önceki olay ve şartlarla ilişkilerinde göz önüne alarak, durumlar arasındaki etkileşmeyi inceler. Tarama modelleri ise, geçmişte ya da halen var olan bir durumun varolduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırmalardır (Karasar, 2009).

2.2.Evren ve Örneklem

Bu çalışmaya Dicle Üniversitesi Atatürk Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu'nda 2016-2017 Bahar döneminde öğrenim gören 2. Sınıf öğrencileri dahil edilmiştir. Herhangi bir örnekleme yöntemi kullanılmamış, tüm programlardaki öğrencilerin tamamına erişilmeye çalışılmıştır. Araştırmanın yapıldığı yıl 310 öğrenci kayıtlı olup içlerinden 2. sınıfta öğrenim gören 188'ine ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilere ait demografik veriler incelenmiş sonuçlar Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

		N	%
Cinsiyet	Kadın	126	67
	Erkek	62	33
Yaş	<19	44	24
	19-20	86	45
	21-23	42	22
	24-27	15	8
Aylık Hanehalkı Geliri	500-1000 TL	27	14,4
	1001-2000	113	60,1
	2001-5000	45	23,9
	>5000	3	1,5
Aylık öğrenci gideri	<250 TL	148	78,7
	251-500	25	13,3
	501-1000	7	3,7
	>1000	8	4,3
Çalışma Durumu	Çalışıyor	16	8,5
	Çalışmıyor	172	91,5
Yaşadığı Yer	Büyükşehir merkezi	31	16,5
	İl Merkezi	45	23,9
	İlçe Merkezi	49	26,1
	Belde/Köy	63	33,5
Kaldığı yer	Özel Yurt	7	3,7
	Devlet Yurdu	49	26,1
	Evde bekar/Arkadaşlarla	10	5,3
	Evde aile ile	122	65,8
Toplam		188	100

Tablo 1’deki bulgulara göre katılımcıların 126’sı (%67) kadın, 62’si (%33) erkektir. Katılımcıların çoğu 130 (% 69,1) 20 yaşından küçüktür. 200 TL’den düşük hanehalkı geliri olan öğrencilerin oranı %74’tür. Öğrencilerin çoğunun (78,7) aylık gideri 250 TL’den azdır. Sadece %16’sı çalışan katılımcıların %60’i ilçe ve daha küçük yerleşim bölgelerinden gelmektedir. %67’si evde ailesi ile kalan öğrencilerin %26’sı da devlet yurdunda barınmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin ve ailelerinin eğitim durumları incelenmiş, sonuçlar Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Katılımcıların ve Ailelerinin Eğitim Durumları

		N	%
Program	Ağız Diş Tek.	30	16
	Tıbbi Lab. Tek.	24	12,8
	Diş Protez Tek.	19	10,1
	Anestezi Tek.	30	16
	Fizyoterapi	24	12,8
	Diyaliz	36	19,1
	Tıbbi Dök. Sek.	25	13,3
	Lise Türü	Meslek/Anadolu Meslek	73
Anadolu Lisesi		57	30,3
Genel/Düz/Temel Lise		56	29,8
Açık Öğretim Lisesi		2	1,1
Annenin eğitimi	Okuryazar/İlköğretim	136	86,3
	Lise	18	9,6
	Önlisans	2	1,1
	Lisans	4	2,1
Babanın eğitimi	Okuryazar/İlköğretim	128	68
	Lise	40	21,3
	Önlisans	4	2,1
	Lisans	15	8
Dershane/Etüte Devam Etme	Devam edenler	88	46,8
	Sınava kendisi hazırlananlar	100	53,2
Bölüm tercihine etkileyenler	Kendisi	125	66,5
	Aile	47	25,0
	Arkadaşlar/Çevre	3	1,6
	Diğer	13	6,9
Toplam		188	100

Tablo 2'ye göre öğrencilerin 30'u (%16) Ağız ve Diş Sağlığı , 24'ü (12,8) Tıbbi Laboratuvar Teknikleri, 19'u (%10,1) Anestezi, 24'ü (%12,8) Fizyoterapi, 36'sı (%19,1) Diyaliz, 25'i (%13,3) ise Tıbbi Dökümantasyon ve Sekreterlik bölümünde öğrenim görmektedir. Katılımcıların %38,8'i Sağlık Meslek Lisesi'nden mezun olurken, bunu %30,8 ile Anadolu Liseleri, %29,8 ile Genel ve Düz Liseler takip etmektedir. Annelerin %86'sı , babaların %68'i ilköğretim düzeyinde eğitim görmüştür. Lise mezunu annelerin oranı %9,6 iken babaların oranı %21,3 olarak bulunmuştur.

Üniversite sınavına hazırlanırken dersane veya etüde devam edenlerin oranı %46,8 iken, hiçbir yardım almayıp kendi başlarına hazırlananların oranı %53,2'dir.

Meslek seçimi yaparken seçimin kendisine bırakıldığını söyleyenlerin oranı %66,5 iken ailesinin etkisi ile tercih yapanların oranı %25 olarak tespit edilmiştir. Öğrencilerin %9'luk kısmı tercih yaparken arkadaşlarından çevrelerinden ve diğer sebeplerden etkilendiklerini ifade etmişlerdir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Öğrencilerle yüzyüze görüşme yöntemi ile görüşmeler yapılmış, 7 adet demografik soruya ek olarak, 3 boyutta 14 soru iletilmiştir. Düzenlene anketin ilk kısımda öğrencilerin bölüm seçiminde bilinç düzeyini ölçen 5 soru, 2. kısımda bölüm tercihindeki kişisel sebepleri ile ilgili 5 soru, 3. kısımda ise bölüm tercihindeki zorunlu sebepleri içeren 4 adet soru iletilmiştir

Anket soruları hazırlanırken, meslek seçiminde bilinç düzeyini ölçen sorular Açıköz (1993), Tuna (2003), Gelibolu (2014) ve Aladağ ve diğ.'nin (2003) daha önceki çalışmalarından yararlanılarak oluşturulmuştur. Meslek ve bölüm tercihi etki eden sebeplerle ilgili sorular da Korkut-Owen (2012) ve Kepir (2012), Polat (2011), Beceren (2010), Özgüven (2011) ve Sarıoğlu (2009) 'nun çalışmalarından faydalanılarak hazırlanmıştır. Daha önceki literatürde bahsi geçen anketlerde sorulan sorular sağlık alanına ve günümüz koşullarına uyarlanmıştır. Söz konusu çalışmalarda farklı boyutlarda veya tek boyutta sorulan sorular çalışmamızda ortak özelliklerine göre üç boyutta toplanmıştır.

Demografik sorularda öğrencilerin cinsiyeti, yaşı, kayıtlı oldukları program, ikamet ettiği yer tipi, ailenin aylık ortalama geliri, kendisinin aylık ortalama gideri ve herhangi bir işte çalışma durumu sorulmuştur. Demografik soruların dışındaki tüm sorular Beşli Likert Tipi (Kesinlikle Katılmıyorum, Katılmıyorum, Fikrim Yok, Katılıyorum, Kesinlikle Katılmıyorum) cevaplar ile değerlendirilmiştir.

Araştırmada elde edilen verilerin toplandığı üç boyut için (Öğrencilerin Meslek Seçimindeki Bilinç Düzeyi, Öğrencilerin Program Seçimindeki Kişisel Sebepler, Öğrencilerin Program Seçimindeki Zorunlu Sebepler) güvenilirlik testi yapılmıştır. Cronbach Alpha değeri gerçekleştirilen anketlerin cevaplarının güvenilirliğini gösterir ve 0,70 değerinden büyük değerler olması beklenir. Bu değerden düşük alpha değerleri anketin zayıf güvenilirliği olduğunu gösterir. Araştırmada alpha değerleri tüm boyutlara göre hesaplanmış ve sonuçlar Tablo 2.3'de sunulmuştur.

Tablo 3. Ankette kullanılan boyutlara ait güvenilirlik katsayıları

Boyutlar	Madde Sayısı	Cronbach Alpha Katsayıları
Öğrencilerin Meslek Seçimindeki Bilinç Düzeyi	5	0,758
Öğrencilerin Program Seçimindeki Kişisel Sebepler	5	0,761
Öğrencilerin Program Seçimindeki Zorunlu Sebepler	4	0,711
Toplam	13	0,731

Tablo 3'e göre tüm boyutlar için Cronbach alpha değeri 0,70'ten büyük bulunmuştur.

2.4. Verilerin analizi

Öğrencilerin verdikleri cevaplara göre tüm istatistiksel analizler SPSS 21.0 programı ile değerlendirilmiştir. Veri analizinde Ortalamalar, standart sapmalar, yüzdeler, frekanslar verilmiş, gruplararası karşılaştırmalarda Independent-Samples t testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Mezun olunan lise tipine göre yapılan karşılaştırmalarda sağlık meslek lisesi mezunlarını ayırt etmek için iki tip lise şeklinde birleştirilme yapılmıştır. Öğrencilerin hane halkı gelirleri çok benzer olduğundan, gelir düzeyi düşük ve orta olarak iki sınıfta toplanmıştır. Aynı şekilde yaş gruplarında da fazla değişim gözlenmediğinden, yaş grupları da iki grupta toplanmıştır. Öğrencilerin yaşadığı merkezler de il ve il merkezi olmayan şeklinde iki sınıfta toplanmıştır.

3. BULGULAR

3.1. Öğrencilerin meslek seçiminde bilinç düzeyine ait elde edilen bulgular

Katılımcıların meslek seçimindeki bilinç düzeyini ölçmeyi amaçlayan maddeler 5'li Likert tipine göre cevaplanmış ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanarak incelenmiş ve sonuçlar Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Öğrencilerin Meslek Seçimindeki Bilinç Düzeyine ait Bulgular

Maddeler	Ort.	SS
Bu bölüm idealimdeki meslektir.	3,51	1,24
Tercih yapmadan önce bölüm hakkında yeterli bilgiye sahiptim.	3,71	1,14
Bu bölümün gelecekteki iş imkanları hakkında araştırma yaptım.	3,80	1,17
Mesleğimın yeteneklerimle uyumlu olduğunu düşünüyorum	4,15	1,09
Bu bölümü tercih etmemin doğru bir karar olduğuna inanıyorum.	3,95	0,81
Genel	3,82	0,78

Tablo 4 incelendiğinde görülmektedir ki, en yüksek ortalama öğrencilerin seçtikleri mesleğin yetenekleri ile uyumlu olduğunu düşündükleri maddededir. Tüm maddelerin genel ortalamasına bakıldığında $3,72 \pm 1,08$ ile ortanın üzerinde bir derece bulunduğu görülmektedir. Bu sonuca bakarak öğrencilerin tercihlerini bilinçli olarak yaptığını söyleyebiliriz.

Tablo 5. Öğrencilerin Meslek Seçimindeki Bilinç Düzeyi ortalamalarının sosyo-demografik özelliklerine göre karşılaştırılması

Özellikler	N	Ort.	SS	sd	t	P
Cinsiyet						
Kız	126	3,85	0,06	186	0,969	0,334
Erkek	62	3,75	0,01			
Yaş						
≤20	130	3,85	0,06	186	0,645	0,520
>20	58	3,77	0,11			
Mezun olunan lise						
Meslek/Anadolu Meslek	73	3,93	0,09	186	1,529	0,128
Genel/Düz/Temel	115	3,75	0,07			
Dershane/Etüte Devam Etme						
Devam edenler	87	3,79	0,08	186	-0,21	0,535
Sınava kendisi hazırlananlar	99	3,86	0,07			
Aylık Hanehalkı Geliri						
Düşük	139	3,77	0,07	186	-1,67	0,09
Orta	49	3,99	0,08			
Yaşadığı Yer						
İl merkezi	112	3,94	0,65	186	-2,40	0,01*
İlçe/Belde/Köy	74	3,66	0,94			
Bölüm tercihine karar verme						
Kendisi	124	3,98	0,06	186	4,01	0,000**
Aile/Arkadaş/Çevre	64	3,52	0,10			

*p<0,05, **p<0,001 düzeyinde gruplar arasında farklılık vardır

Öğrencilerin Meslek Seçimindeki Bilinç Düzeyi ortalamalarının sosyo-demografik özelliklerine göre t testi ile karşılaştırılması sonucu il merkezinde yaşayanların (t=-2,430, p<0,05) ve kararlarını kendisi veren öğrencilerin (t=4,010, p<0,001) tercih yaparkenki bilinç düzeylerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur.

3.2. Program Seçimindeki Kişisel Sebeplere ait Bulgular

Katılımcıların meslek seçimine etki eden sebepler iki grupta toplanmış, birinci grup olan kişisel sebepler 5'li Likert ölçeğine göre ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanarak incelenmiş ve sonuçlar Tablo 3.3'te sunulmuştur.

Tablo 6. Öğrencilerin Program Seçimindeki Kişisel Sebepler

Maddeler	Ort.	SS
Sağlık alanında çalıştığım için insanlığa faydalı olma imkanım var.	4,05	0,79
Bu bölümü bitirince daha rahat yaşam koşullarına sahip olacağım.	3,78	0,81
Mesleğimın toplumsal saygınlığı ve prestiji var.	3,84	0,75
Mesleğimın kendimi geliştirmeye olanak sağlayacağını düşünüyorum.	3,71	0,73
Bu meslekte yükselme şansımın olduğuna inanıyorum.	3,87	0,80
Genel	3,85	0,77

Tablo 6'daki bulgular incelendiğinde, en yüksek ortalamanın öğrencilerin mesleklerinin faydalı olduğuna inandıkları maddede bulunduğu görülmektedir. İkinci önemli husus ise meslekteki yükselme olanaklarıdır.

Tablo 7. Program Seçimindeki Kişisel Sebeplerin ortalamalarının sosyo-demografik özelliklerine göre karşılaştırılması

Özellikler	N	Ort.	SS	sd	t	p
Cinsiyet						
Kız	126	3,81	0,005	186	-1,681	0,094
Erkek	62	3,95	0,07			
Yaş						
≤20	130	3,81	0,04	186	-0,465	0,642
>20	58	3,88	0,07			
Mezun olunan lise						
Meslek/Anadolu Meslek	73	3,73	0,06	186	-2,371	0,019
Genel/Düz/Temel	115	3,93	0,05			
Dershane/Etüte Devam Etme						
Devam edenler	87	3,89	0,06	186	0,799	0,425
Sınava kendisi hazırlananlar	99	3,83	0,05			
Aylık Hanehalkı Geliri						
Düşük	139	3,86	0,04	186	0,313	0,754
Orta	49	3,83	0,07			
Yaşadığı Yer						
İl merkezi	112	3,89	0,05	186	-1,167	0,245
İlçe/Belde/Köy	74	3,79	0,06			
Bölüm tercihine karar verme						
Kendisi	124	3,85	0,05	186	-0,035	0,972
Aile/Arkadaş/Çevre	64	3,86	0,06			

Program Seçimindeki Kişisel Sebeplerin ortalamalarının sosyo-demografik özelliklerine göre t testi ile karşılaştırılması sonucu değişkenler arasında herhangi bir farka rastlanmamıştır.

3.3. Program Seçimindeki Zorunlu Sebeplere ait Bulgular

Katılımcıların meslek seçimine etki eden sebeplerin ikinci grubunu oluşturan zorunlu sebepler 5’li Likert ölçeğine göre ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanarak incelenmiş ve sonuçlar Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. Öğrencilerin Program Seçimindeki Zorunlu Sebepler

Maddeler	Ort.	SS
Liseden mezun olduğum alan bu bölümle uyumlu idi.	3,64	1,24
Üniversite sınavında aldığım puan bu bölüme yetti.	3,66	0,95
DGS ile dört yıllık fakültede eğitim görme olanağım var.	3,88	0,86
Ailevi ve maddi sebeplerden ötürü bu bölümü seçtim	3,80	0,91
Genel	3,74	0,99

Öğrencilerin program seçimindeki zorunlu sebeplerin başında DGS sınavı ile lisans eğitimi imkanı görülmektedir. İkinci sıradaki zorunlu sebep ise ailevi ve maddi sebeplerdir. İki grup ortalamalarını kıyaslamak gerekirse, öğrencilerin meslek seçimi yaparken, az bir farkla da olsa zorunlu sebeplerden çok kişisel sebeplerinin öne çıktığını söyleyebiliriz.

Program Seçimindeki Zorunlu Sebeplerin ortalamalarının sosyo-demografik özelliklerine göre karşılaştırılmasının sonuçları Tablo 9’da gösterilmiştir. Program Seçimindeki Zorunlu Sebeplerin ortalamalarının sosyo-demografik özelliklerine göre t testi ile karşılaştırılması sonucu sadece sağlık meslek lisesinden mezuniyet faktörünün etkili olduğu belirlenmiştir ($t=10,182, p<0,001$).

Tablo 9. Program Seçimindeki Zorunlu Sebeplerin ortalamalarının sosyo-demografik özelliklerine göre karşılaştırılması

Özellikler	N	Ort.	SS	sd	t	p
Cinsiyet						
Kız	126	2,99	0,04	186	0,875	0,383
Erkek	62	2,92	0,06			
Yaş						
≤20	130	2,99	0,51	186	1,189	0,236
>20	58	2,90	0,05			
Mezun olunan lise						
Meslek/Anadolu Meslek	73	3,34	0,423	186	10,182	0,000*
Genel/Düz/Temel	115	2,73	0,389			
Dershane/Etüte Devam Etme						
Devam edenler	87	2,87	0,05	-2,438	0,016	0,425
Sınava kendisi hazırlananlar	99	3,05	0,05			
Aylık Hanehalkı Geliri						
Düşük	139	2,93	0,04	186	-1,573	0,117
Orta	49	3,06	0,07			
Yaşadığı Yer						
İl merkezi	114	2,92	0,05	186	1,396	0,104
İlçe/Belde/Köy	74	3,02	0,04			
Bölüm tercihine karar verme						
Kendisi	124	3,85	0,05	186	-0,035	0,972
Aile/Arkadaş/Çevre	64	3,86	0,06			

* $p<0,001$ düzeyinde gruplar arasında farklılık vardır

3.4. Anket Boyutlarının Öğrenim Görülen Programlara göre Karşılaştırılması

Öğrencilerin meslek seçiminde bilinç düzeyi ortalamaları, Program Seçimindeki Kişisel Sebepler ve program seçimindeki zorunlu sebeplerin karşılaştırıldığı Tablo 10'da tüm sonuçlar görülmektedir.

Tablo 10. Anket boyutlarının öğrenim görülen programlara göre karşılaştırılması

Boyutlar	Program	N	Ort	SS	Sd	F	p	Anlamlı fark
Bilinç düzeyi	AğızDiş Sağlığı	30	3,84	0,15	6-181	1,800	0,101	
	Tıbbi Laboratuvar	24	3,88	0,16				
	Diş protez	19	3,92	0,17				
	Anestezi	30	4,07	0,11				
	Fizyoterapi	24	3,95	0,10				
	Diyaliz	36	3,71	0,12				
	Tıbbi Dök. Sekr.	25	3,44	0,19				
Kişisel Sebepler	AğızDiş Sağlığı	30	3,89	0,09	6-181	0,458	0,839	
	Tıbbi Laboratuvar	24	3,75	0,11				
	Diş protez	19	3,89	0,11				
	Anestezi	30	3,76	0,11				
	Fizyoterapi	24	3,91	0,10				
	Diyaliz	36	3,85	0,10				
	Tıbbi Dök. Sekr.	25	3,94	0,11				
Zorunlu Sebepler	AğızDiş Sağlığı	30	2,61	0,07	6-181	4,190	0,001*	1-2
	Tıbbi Lab.	24	3,03	0,11				1-3
	Diş protez	19	2,94	0,12				1-4
	Anestezi	30	3,03	0,09				1-5
	Fizyoterapi	24	3,11	0,07				1-6
	Diyaliz	36	3,14	0,07				1-7
	Tıbbi Dök. Sekr.	25	2,88	0,09				

*p<0,01 düzeyinde gruplar arasında farklılık vardır

**1.Ağız Diş Tek., 2.Tıbbi Lab. Tek., 3.Diş Protez Tek., 4.Anestezi Tek., 5.Fizyoterapi, 6.Diyaliz, 7.Tıbbi Dök. Sek.

Farklı programlarda okuyan öğrencilerin boyutlara verdiği cevaplar tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile karşılaştırılmış ve sonuçlar Tablo 10'da sunulmuştur. Tablo 10'un sonuçları incelendiğinde öğrencilerin bölüm tercihindeki bilinç düzeyinde (F=1,800, p>0,05) ve bölüm tercihindeki kişisel sebeplerde (0,458, p>0,05) programlar arasında fark olmadığı görülmektedir. Bölüm tercihinde zorunlu sebeplerin önem taşımamasını programlar arasında karşılaştığımızda Ağız Diş sağlığı Teknikerliği programında okuyan öğrencilerin diğer bölümlerden daha düşük puanlar verdiği görülmüştür (F=4,190, p<0,001)

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu çalışmada Dicle Üniversitesi Atatürk Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu öğrencilerinin bölüm tercihindeki zorunlu ve kişisel sebepleri ile bilinç düzeyleri araştırılmış ve sağlık alanında eğitim planlaması yapan uzmanlara, öğrencilere ve eğitimcilere yol gösterecek sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, sağlık meslek yüksek okulu öğrencileri bölüm tercihlerini ailelerinin, arkadaşlarının ve çevrelerinin isteğine göre değil, kendi iradeleri ile yapmaktadırlar. Sonuçlar daha önceden yapılmış çalışmalar ile kıyaslanmıştır. Şanlıer ve Şener (2001) üniversite öğrencilerinin %60'ının ailelerinin etkisinde kalarak bölüm tercihi yaptıklarını ortaya koymuştur. Yakar ve diğ. (2016) ise farklı üniversitelerde 863 öğrenci ile düzenledikleri çalışmada bölüm tercihinde ailelerin isteğinin üniversitenin kalitesi ve eğitim olanaklarından sonra geldiğini belirlemişlerdir. Bulduğumuz sonuçlar Şanlıer ve Şener (2001)'in çalışması ile benzer, Yakar ve diğ.'ninki (2016) ile çelişmektedir. İki çalışma da incelendiğinde daha çok az gelişmiş bölgelerdeki üniversitelerde öğrencilerin maddi sebepleri ve eve yakınlığı düşünerek ailelerinin isteklerine uyum gösterdikleri, büyükşehirdeki öğrencilerin eğitim koşullarını ön plana çıkararak karar verdikleri söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin bölüm seçmedeki bilinç düzeyleri orta ile yüksek arasında bir değerde bulunmuştur. Literatürde üniversite öğrencilerinin bölümlerini isteyerek seçmelerinin sonuçlarını araştıran pek çok çalışmaya rastlanmıştır. Yıldırım ve diğ. (2017) üniversite tercihlerini bilinçli yapan öğrencilerin akademik hayatta daha başarılı olduklarını ortaya koymuşlardır. Başka bir çalışmada ise sağlıklı tercih yapılmamasının öğrencilerin üniversiteye uyumunu (akademik, sosyal, kişisel-duygusal ve kurumsal) olumsuz olarak etkilediği bulunmuştur (Sevinç & Gizir, 2014). Ayrıca öğrencilerin tercih ettikleri bölümde okumasının okuldan memnuniyet derecesini etkilediğinin ortaya konulduğu Demirci (2017)'nin çalışmasında, tercihlerin öğrencilerin kişilik yapısı ile uygunluğunun mutlu ve uyumlu bir öğrenim hayatı geçirmelerine sebep olacağı

bildirilmiştir. Sertel ve diğ.(2017) benzer şekilde bilinçli tercih yapan öğrencilerin bölümden memnuniyeti ile arasında pozitif bir ilişki ortaya çıkarmıştır. Daha önceki literatür göz önüne alınarak, çalışmamızda öğrencilerin bölüm tercihi yaparken bilinç düzeyinin yüksek olması ve istekli olarak bölüm tercihi yapmasının öğrenim hayatına ve gelecekteki iş yaşamına olumlu katkıları olacağı söylenebilir.

Daha önceki çalışmalarda okuduğu bölüme açıkta kalmamak için girdiğini düşünen öğrencilerin yaşam doyumu ve eğitim doyumu bilinçli tercih yaparak gelenlerden daha düşük bulunmuş ve bilinçsiz tercih yapanların depresyon ve umutsuzluk düzeyinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Gündoğar, Gül, Uskun,& Keçeci, 2007). Çalışmamız sağlık alanında öğrenim gören öğrencilerle gerçekleştirildiği için, ileride iş bulamama endişesi diğer bölümlere göre daha azdır. Hem işe girme olanakları hem de istekli bir şekilde eğitim görmelerini öğrencilerin yaşam doyumu üzerinde olumlu etki yapacağı düşünülmektedir.

Üniversite tercihinde en önemli etkenler incelendiğinde çalışmamız göstermiştir ki, öğrencilerin kişisel sebepleri (Sağlık alanında çalışmanın topluma faydası, mesleğin saygınlığı, kişisel gelişimine katkısı ve kariyer isteği) zorunlu sebeplerden (alınan puan, ailevi ve maddi sebepler, mezun olunan lise) daha fazladır. Bulgularımız literatürdeki bazı çalışmalar ile çelişkili bazıları ile uyumludur. Bahar'ın (2002) çalışmasına göre, devlet üniversitesinde bile okusalar öğrenim hayatı boyunca katlanması gereken maddi giderler, değer bir ifade ile yaşam ve öğrenim maliyetleri öğrencilerin bölüm veya üniversite seçerken en fazla göz önünde bulundurduğu etkidir. Sevinç ve Gizir'in (2014) çalışmasında öğrencinin aldığı puana göre tercihlerini yaptığı gözlemlenmiştir. Erol ve diğ. (2012) Hakkari'de yaptıkları çalışmada üniversite öğrencilerinin tercihlerini eve yakınlık, maddi ve ailevi sebeplerin etkilediği bulunmuştur. Yavuzer ve Kahraman (2014) bölüm tercihinde en önemli etkenleri eve ve aileye yakınlık, alınan üniversite sınavı puanı olarak ortaya koymuşlardır. Yakar ve diğ. (2016) aile isteği ve eve yakınlığı benzer şekilde en önemli tercih etkeni olarak bulmuşlardır. Bölüm seçerken zorunlu sebeplerin de önemli bulunduğu çalışmamızda en önemli etkenlerin başında gelecekte topluma fayda sağlamak ve meslekte ilerleme olanakları gelmiştir. Denilebilir ki, gençlerin öğrenim gördükleri alan, üniversitenin bulunduğu şehir ve eğitim kalitesi araştırma sonuçlarını doğrudan etkilemektedir.

Pekkaya ve Çolak (2013) öğrencilerin kariyer kaygılarını ve meslek kazançlarını bölüm tercihinde ilk sıralara koyarak bizim çalışmamız ile benzer sonuçlara ulaşmışlardır. Şahin ve diğ. (2011) okuduğu alanı sevme, kariyerleri ile ilgili gelecek için umut besleme ve mesleğin toplumda saygınlığının öğrenciler için çok önemli olduğunu vurgulamışlardır. Benzer şekilde Sertel ve diğ. (2017) de çalışmamızla uygun sonuçlara erişmiş ve toplumsal saygınlık ile kariyer olanaklarının öğrencilerin bölüm tercihinde ilk sebepler olduğunu belirtmişlerdir.

Yaptığımız çalışmada öğrencilerin demografik verileri incelendiğinde çoğunun eğitilmiş olmayan ve gelir düzeyi düşük olan ailelerden geldiği görülmüştür. Buna karşılık bölüm tercihlerindeki bilinç düzeyleri ve tercihlerini kendi istekleri ile yaptıkları göz önüne alındığında, bunda sağlık alanında eğitim görmesinin rolü olduğu söylenebilir. Yukarıda tartıştığımız araştırmaların çoğu sağlık alanında okumayan öğrencilerle gerçekleştirilmiştir. Sağlık alanında öğrenim görmesinin saygınlığı ve iş bulma olanakları, topluma faydalı olma isteği öğrencileri zorunlu sebeplerde daha fazla, bilinçli olarak sağlık meslek yüksek okullarına yönlendirmektedir.

Çalışmamızın sonuçlarının eğitim alanında planlama yapan uzmanlara, eğitimcilere ve öğrencilere yol göstereceğini düşünmekteyiz. Planlı ve doğru bölümler açmanın, bölgenin ve ülkenin ihtiyacını göz önüne almanın olumlu sonuçlar verdiği çalışmamızda ortaya konulmuştur. Özellikle sağlık alanında eleman ihtiyacı da göz önünde bulundurularak ihtiyaç duyulan bölgelerde gerek duyulan miktarda kontenjan açılması sağlık hizmetleri meslek yüksek okullarına duyulan ilgi ve eğilimi sürdürecektir.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, K. (1993). Üniversite etkililiği ve üniversite öğrencilerinin eğitsel amaçları, doyumları ve sorunları. *Eğitim Bilimleri Dergisi Buca Eğitim Fakültesi Yayın Organı*, 2(4), 83-123.
- Aladağ, M., Kağnıcı, D. Y., Tuna, M. E., & Tezer, E. (2003). Üniversite Yaşamı Ölçeği: Ölçek Geliştirme Ve Yapı Geçerliliği Üzerine Bir Çalışma. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi* 2(20), 41-47.

- Ayık, Y. Z., Özdemir, A. & Yavuz, U. (2007). Lise türü ve mezuniyet başarısının kazanılan fakülte ile ilişkisinin veri madenciliği tekniği ile analizi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(2), 441-454.
- Aytekin, G., Özdemir, S.T., Ediz, P. & Ceylan, F., (2015). Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokullarında Verilen Eğitimle İlgili Sorunlar, Çözüm Önerileri, *Ankara Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 14(1) , 1-6
- Bahar, H. H. (2002). “Eğitim Fakültesi, Tıp Fakültesi Ve İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Öğrencilerinin Bazı Sosyoekonomik Özellikleri İle Fakülte Tercihleri Arasındaki İlişki.” *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1): 125-144.
- Becerem, E. (2010) Üniversite tercihlerinde ne kadar bilinçliler: Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencilerine yönelik bir çalışma, *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 2 (2) , 101-110.
- Berzonsky, M. D., & Kuk, L. S. (2000). Identity status, identity processing style and the transition to university. *Journal of Adolescent Research*, 15, 81-98.
- Cochrane, A. (2007). *Understanding urban policy: A critical approach*. Malden, MA: Blackwell Publishing
- Demirci, M., (2017) Üniversite Öğrencilerinin Bölüm Tercihlerinin Ve Tercih Sonuçlarının İstatistiksel Analizler İle İncelenmesi. *Ben Akademik İzdüşüm/ Academic Projection*, 2(1), 23-40
- Erol, A., Yergin H. & Mercan M. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Üniversite Tercihlerinin Belirleyicileri: Hakkâri Örneği. *Sosyal Ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 4 (2), 1-10
- Gelibolu, S. (2014). Üniversite Ve Yükseköğretim Programı Tercihinde Dikkate Alınan Faktörlerin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara Üniversitesi.12-21.
- Gündoğar, D., Gül, S. S., Uskun, E., Demirci, S. & Keçeci, D. (2007). Üniversite öğrencilerinde yaşam doyumunu yordayan etkenlerin incelenmesi. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 10(1), 14-27
- Karasar , N. (2009). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Yayıncılık,77
- Kaya O., Gölbaş A. & Selim S.(2015), Üniversite Öğrencilerinin Bölüm Seçme Nedenlerinin Önem Performans Analiziyle İncelenmesi. *VII. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresi*, Muğla, Türkiye, 682-69
- Korkut Owen, F. (2008). Mesleki seçimleri etkileyen ana etmenler. *Kariyer Yolculuğu*, Ankara, 1-23
- Korkut-Owen, F., Kepir, D. D., Özdemir, S., Ulaş, Ö., & Yılmaz, O. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Bölüm Seçme Nedenleri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(3), 135-151.
- Köşker, P. Kaya, A.D.(2014), Öğrencilerin Dış Hekimliği Fakültesini Tercih Nedenleri ve Fakülte İle İlgili İlk İzlenimler. *EÜ Dışbük Fakültesi Dergisi*, 35(2) , 32-36
- Kuzgun, Y. (2004). *Meslek rehberliği ve danışmanlığına giriş*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.21-23
- Özguven, N. (2011). Vakıf üniversitesi tercihinin analitik hiyerarşi süreci ile belirlenmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 30, 288.
- Pekkaya M. & Çolak N. (2013). Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçimini Etkileyen Faktörlerin Önem Derecelerinin AHP ile Belirlenmesi. *Bülent Ecevit Üniversitesi The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(2), 797-818.
- Polat, S. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Örgütsel İmaj Algıları İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişki Düzeyi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(1) , 249-262.
- Polat, S., (2012). The Factors that Students Consider in University and Department Selection: A Qualitative and Quantitative Study of Kocaeli University, Faculty of Education Students, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 47, 2140-2145.
- Sarıkaya, T.; Khorshid, L. (2009). Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçimini Etkileyen Etmenlerin İncelenmesi: Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçimi, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*,7(2), 393-423.
- Sarıoğlu, S. & Özkan, M. (2009). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin önlisans program tercih sebepleri cumhuriyet üniversitesi Şişehri Timur Karabal Meslek Yüksekokulunda bir uygulama. 1. *Uluslararası 5. Ulusal Meslek Yüksekokulları Sempozyumu*, Selçuk Üniversitesi Kadınhanı Faik İçil Meslek Yüksekokulu, Konya.
- Savickas, M. L. (1991). The meaning of work and love: career issues and interventions. *Career Development Quarterly*, 39, 315-324.
- Sertel E., Yıldırım & H.,Akyol, S.(2017) Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Okul Tercih Sebepleri Ve Uyum Durumları: Sivrihisar Örneği, 4. *Ulusal Meslek Yüksekokulları Sosyal Ve Teknik Bilimler Kongresi Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi*, 11-13 Mayıs Burdur. 80-93
- Sevinç, S. & Gizir C.A. (2014). Üniversite Birinci Sınıf Öğrencilerinin Bakış Açılarında Üniversiteye Uyumu Olumsuz Etkileyen Faktörler (Mersin Üniversitesi Örneği). *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri* 14(4) , 1285-1308.
- Şahin,İ. Zoraloğlu,Y. & Fırat,N. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Amaçları, Eğitsel Hedefleri, Üniversite Öğreniminden Beklentileri ve Memnuniyet Durumları, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 17(3), 429-452.

- Şanlıer, N. & Şener, H. F. (2001). Mesleki eğitim fakültesinin çeşitli bölümlerinde okuyan öğrencilerin eğitim gördükleri bölümlerden memnun olma durumları ve beklentileri. *X. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, (1.cilt), 7-9 Haziran 2001*. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Tuna, M. E. (2003). Cross-Cultural Differences in Coping Strategiesas Predictors of University Adjustment Of Turkish and U.S. Students. The Department of Educational Sciences. Middle East Technical University.
- Yakar, L., Odabaş, M. & Gündeğer, C. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Üniversiteyi Seçme Nedenlerinin İkili Karşılaştırma Yöntemiyle Ölçeklenmesi, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 189-200
- Yavuzer, H. & Kahraman. A., (2014). Nevşehir Hacı Bektaş Öğrenci profili, *Cappadocia J of History and Social Sciences*, 3, 23-34
- Yıldırım, İ., Zorbaz, S., Ulaş, Ö., Kızıldağ, S. & Dinçel E.F. (2017). Akademik Başarısı Düşük ve Yüksek Olan Üniversite Öğrencilerinin Nitelikleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(6), 2190-2214.

Citation Information

Gümüş, R. & Şen, M. A. (2018). Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Öğrencilerinin Alan Tercihlerinin ve Mesleğe Bakış Açılarının Değerlendirilmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 91-101.